

సుందర కాండ నిర్ణయ
(హనూమత్ప్రతియానమ్)
అథ సప్తమోఽధ్యాయః

ఓం | రామాయ శాశ్వతసువిస్తృతషడ్గుణాయ సర్వేశ్వరాయ
సుఖసారమహోర్ణవాయ |
నత్వా లీలం ఘయిషురర్ణవముత్పపాత నిష్పీడ్య తం గిరివరం పవనస్య
సూనుః || ౧.౧ ||

చుక్షోభ వారిధిరనుప్రయయౌ చ శీఘ్రం యాదోగణైః సహ
తదీయబలాభిక్రష్టః |
వృక్షాశ్చ పర్వతగతాః పవనేన పూర్వం క్షిప్తోఽర్ణవే గిరిరుదాగమదస్య
హేతోః || ౧.౨ ||

స్యాలో హరస్య గిరిపక్షవినాశకాలే క్షిప్త్యాఽర్ణవే స మరుతోర్వరితాత్మపక్షః
|
వైమో గిరిః పవనజస్య తు విశ్రమార్థముద్భిద్య వారిధిమవర్ణదనేకసానుః
|| ౧.౩ ||

నైవాత్ర విశ్రమణమైచ్ఛత నిః శ్రమోఽసౌ నిః సీమపౌరుషగుణస్య కుతః

శ్రమోఽస్య |

ఆశ్లిష్య పర్వతవరం స దదర్శ గచ్ఛన్ దేవైస్తు నాగజననీం ప్రహితాం

వరేణ || ౧.౪ ||

జిజ్ఞాసుభిర్నిజబలం తవ భక్షమేతు యద్యత్ త్వమిచ్ఛసి

తదిత్యమరోదితాయాః |

ఆస్యం ప్రవిశ్య సపది ప్రవినిః సృతోఽస్మాద్ దేవాననన్దయదుత

స్వృతమేషు రక్షన్ || ౧.౫ ||

దృష్ట్వా సురప్రణయితాం బలమస్య చోగ్రం దేవాః ప్రతుష్టువురముం

సుమనోభివృష్ట్వా |

తైరాదృతః పునరసౌ వియతైవ గచ్ఛన్ చాయాగ్రహం ప్రతిదదర్శ చ సిం

హికాఖ్యమ్ || ౧.౬ ||

లం కావనాయ సకలస్య చ నిగ్రహేఽస్యాః సామర్థ్యమప్రతిహతం ప్రదదౌ

విధాతా |

చాయామవాక్షిపదసౌ పవనాత్మజస్య సోఽస్యాః శరీరమనువిశ్య బిభేద

చాఽశు || ౧.౭ ||

నిస్సీమమాత్మబలమిత్యనుదర్శయానో హత్వైవ తామపి
విధాత్ప్రవరాభిగుప్తామ్ |
లమ్బే స లమ్బుశిఖరే నిపపాత లం కాప్రాకారరూపకగిరావథ సంచుకోచ
|| ౭.౮ ||

భూత్వా బిలాళసమితో నిశి తాం పురీం చ ప్రాప్స్యన్ దదర్శ
నిజరూపవతీం స లం కామ్ |
రుద్ధోఽనయాఽశ్వథ విజిత్య చ తాం స్వముష్టిపిష్టాం తయాఽనుమత
ఏవ వివేశ లం కామ్ || ౭.౯ ||

మార్గమాణో బహిశ్చాంతః సోఽశోకవనికాతళే |
దదర్శ శిం శపావృక్షమూలస్థితరమాకృతిమ్ || ౭.౧౦ ||

నరలోకవిడమ్బుస్య జానన్ రామస్య హృద్గతమ్ |
తస్య చేష్టానుసారేణ కృత్వా చేష్టాశ్చ సం విదః |
తాదృక్చేష్టాసమేతాయా అం గులీయమదాత్ తతః || ౭.౧౧ ||

సీతాయా యాని చైవాఽసన్నాకృతేస్తాని సర్వశః |

భూషణాని ద్విధా భూత్వా తాన్యేవాఽసం స్తదైవ చ || ౭.౧౨ ||

అథ చూళామణిం దివ్యం దాతుం రామాయ సా దదౌ |
యద్యప్యేతన్న పశ్యన్తి నిశాచరగణాస్తు తే |
ద్యులోకచారిణః సర్వం పశ్యన్త్యృషయ ఏవ చ || ౭.౧౩ ||

తేషాం విడంబునాయైవ దైత్యానాం వంచనాయ చ |
పశ్యతాం కలిముఖ్యానాం విడంబోఽయం కృతో భవేత్ || ౭.౧౪ ||

కృత్వా కార్యమిదం సర్వం విశం కః పవనాత్మజః |
ఆత్మావిష్కరణే చిత్తం చక్రే మతిమతాం వరః || ౭.౧౫ ||

అథ వనమఖిలం తద్ రావణస్యావలుప్య క్షితిరుహమిమమేకం
వర్జయిత్వాఽశు వీరః |
రజనిచరవినాశం కాం క్షమాణోఽతివేలం ముహురతిరవనాదీ తోరణం
చాఽరురోహ || ౭.౧౬ ||

అథాశృణోద్ దశాననః కపీన్ద్రచేష్టితం పరమ్ |
దిదేశ కిం కరాన్ బహూన్ కపిర్నిగృహ్యతామితి || ౭.౧౭ ||

సమస్తశో విమృత్యవో వరాధరస్య కిం కరాః |
సమాసదన్ మహాబలమ్ సురాస్తరాత్మనోఽం గజమ్ || ౧.౧౮ ||

అశీతికోటియూథపం పురస్సరాష్టకాయుతమ్ |
అనేకహేతిసం కులం కపీన్ద్రమావృణోద్ బలమ్ || ౧.౧౯ ||

సమావృతస్తథాఽయుధైః స తాడితశ్చ తైర్భృశమ్ |
చకార తాన్ సమస్తశస్త్రప్రహారచూర్ణితాన్ || ౧.౨౦ ||

పునశ్చ మన్త్రిపుత్రకాన్ స రావణప్రచోదితాన్ |
మమర్ద సప్త పర్వతప్రభాన్ వరాభిరక్షితాన్ || ౧.౨౧ ||

బలాగ్రగామినస్తథా సశర్వవాక్సుగర్వితాన్ |
నిహత్య సర్వరక్షసాం తృతీయభాగమక్షిణోత్ || ౧.౨౨ ||

లిఽనౌపమం హరేర్బలం నిశమ్య రాక్షసాధిపః |
కుమారమక్షమాత్మనః సమం సుతం న్యయోజయత్ || ౧.౨౩ ||

స సర్వలోకసాక్షిణః సుతం శరైర్వవర్ష హా |
శితైర్వరాస్త్రమన్త్రితైర్న చైనమభ్యచాలయత్ || ౭.౨౪ ||

స మణ్డమధ్యకాసుతం సమీక్ష్య రావణోపమమ్ |
తృతీయ ఏష చాం శకో బలస్య హీత్యచింతయత్ || ౭.౨౫ ||

నిధార్య ఏవ రావణః స రాఘవస్య నాన్యథా |
యదీన్ద్రజిన్మయా హతో న చాస్య శక్తిరీక్ష్యతే || ౭.౨౬ ||

అతస్తయోః సమో మయా తృతీయ ఏష హన్యతే |
విచార్య చైవమాశు తం పదోః ప్రగృహ్య పుష్టువే || ౭.౨౭ ||

స చక్రవద్ భ్రమాతురం విధాయ రావణాత్మజమ్ |
అపోథయద్ ధరాతళే క్షణేన మారుతీ తనుః || ౭.౨౮ ||

విచూర్ణితే ధరాతళే నిజే సుతే స రావణః |
నిశమ్య శోకతాపితస్తదగ్రజం సమాదిశత్ || ౭.౨౯ ||

అథేన్ద్రజిన్మహాశరైర్వరాస్త్రసమ్ప్రయోజితైః |

తతక్ష వానరోత్తమం న చాశకద్ విచాలనే || ౭.౩౦ ||

అథాస్త్రముత్తమం విధేర్యుయోజ సర్వదుష్షహమ్ |
స తేన తాడితో హరిర్వ్యచింతయన్నిరాకులః || ౭.౩౧ ||

మయా వరా విలం ఘితా హ్యనేకశః స్వయమ్భువః |
స మాననీయ ఏవ మే తతోఽత్ర మానయామ్యహమ్ || ౭.౩౨ ||

ఇమే చ కుర్యురత్ర కిం ప్రహృష్టరక్షసాం గణాః |
ఇతీహ లక్ష్మమేవ మే స రావణశ్చ దృశ్యతే || ౭.౩౩ ||

ఇదం సమీక్ష్య బద్ధవత్ స్థితం కపీస్తమాశు తే |
బబంధురన్యపాశకైర్జగామ చాస్త్రమస్య తత్ || ౭.౩౪ ||

అథ ప్రగృహ్య తం కపిం సమీపమానయం శ్చ తే |
నిశాచరేశ్వరస్య తం స పృష్టవాం శ్చ రావణః || ౭.౩౫ ||

కపే కుతోఽసి కస్య వా కిమర్థమీదృశం కృతమ్ |
ఇతీరితః స చావదత్ ప్రణమ్య రామమీశ్వరమ్ || ౭.౩౬ ||

అవైహి దూతమాగతం దురన్తవిక్రమస్య మామ్ |
రఘూత్తమస్య మారుతిం కులక్షయే తవేశ్వరమ్ || ౭.౩౭ ||

న చేత్ ప్రదాస్యసి త్వరన్ రఘూత్తమప్రియాం తదా |
సపుత్రమిత్రబాన్ధవో వినాశమాశు యాస్యసి || ౭.౩౮ ||

న రామబాణధారణే క్షమాః సురేశ్వరా అపి |
విరించిశర్వపూర్వకాః కిము త్వమల్పసారకః || ౭.౩౯ ||

ప్రకోపితస్య తస్య కః పురస్థితౌ క్షమో భవేత్ |
సురాసురోరగాదికే జగత్యచిన్త్యకర్మణః || ౭.౪౦ ||

ఇతీరితే వధోద్యతం న్యవారయద్ విభీషణః |
స పుచ్చదాహకర్మణి న్యయోజయన్నిశాచరాన్ || ౭.౪౧ ||

అథాస్య వస్త్రసంచయైః పిథాయ పుచ్చమగ్నయే |
దదుర్దదాహ నాస్య తన్మరుత్సఖో హుతాశనః || ౭.౪౨ ||

మమర్ష సర్వచేష్టితం స రక్షసాం నిరామయః |
బలోద్ధతశ్చ కౌతుకాత్ ప్రదగ్ధమేవ తాం పురీమ్ || ౭.౪౩ ||

దదాహ చాఖిలం పురం స్వపుచ్చగేన వహ్నినా |
కృతిస్తు విశ్వకర్మణోఽప్యదహ్యతాస్య తేజసా || ౭.౪౪ ||

సువర్ణరత్నకారితాం స రాక్షసోత్తమైః సహ |
ప్రదహ్య సర్వశః పురీం ముదాఽన్వితో జగర్జ చ || ౭.౪౫ ||

స రావణం సపుత్రకం తృణోపమం విధాయ చ |
తయోః ప్రపశ్యతోః పురం విధాయ భస్మసాద్ యయౌ || ౭.౪౬ ||

విలం ఘృ చార్ణవం పునః స్వజాతిభిః ప్రపూజితః |
ప్రభక్ష్య వానరేశితుర్మధు ప్రభుం సమేయివాన్ || ౭.౪౭ ||

రామం సురేశ్వరమగణ్యగుణాభిరామం సమ్రాప్య సర్వకపివీరవరైః
సమేతః |
చూళామణిం పవనజః పదయోర్నిధాయ సర్వాం గక్షైః ప్రణతిమస్య
చకార భక్త్యా || ౭.౪౮ ||

రామోఽపి నాన్యదనుదాతుమముష్య యోగ్యమత్యంతభక్తిపరమస్య
విలక్ష్య కించిత్ |
స్వాత్మప్రదానమధికం పవనాత్మజస్య కుర్వన్ సమాశ్లిషదముం
పరమాభితుష్టః || ౭.౪౯ ||

ఇతి శ్రీమదానందతీర్థభగవత్ప్రదాచార్యవిరచితే
శ్రీమహాభారతతాత్పర్యనిర్ణయే
శ్రీరామచరితే హనూమత్ప్రతియానం నామ సప్తమోఽధ్యాయః